

Pracovní cesta ve dvou souvislostech

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.

Modelová situace 1: vyslání na pracovní cestu

Ředitel Základní školy Lhota, příspěvková organizace chce vyslat tělocvikářku na lyžařský výcvikový kurz v Tatrách.

Tělocvikářka však vyslání na takovou pracovní cestu odmítá, protože má 7letou dceru. Ředitel vychází ze skutečnosti, že v pracovní smlouvě je sjednána možnost vysílat zaměstnankyni na pracovní cestu a na pracovní cestě tělocvikářky trvá.

Kdo postupuje v souladu se zákoníkem práce?

Podle § 42 zákoníku práce zaměstnavatel skutečně může zaměstnance vyslat na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu jen v dohodě s ním.

V případě některých zaměstnanců však tato „obecná“ dohoda podle § 42 zákoníku práce nepostačuje. Podle § 240 odst. 1 zákoníku práce zaměstnankyně a zaměstnanci (tj. ženy i muži) pečující o děti do věku 8 let smějí být vysíláni na pracovní cestu mimo obvod obce svého pracoviště nebo bydliště jen se svým souhlasem.

Závěr: V souladu se zákoníkem práce postupuje tělocvikářka, která se oprávněně domáhá svých práv. Pokud má být vyslána na pracovní cestu do Tater, je **nutný její souhlas**.

Modelová situace 2: krácení stravného

Po skončení lyžařského výcviku Základní školy Újezd, příspěvková organizace, který se konal od pondělí do pátku, došlo ke konfliktu mezi ředitelem a tělocvikářem, který pracoval v rámci lyžařského výcviku, a proto byl vyslán na pracovní cestu.

Tělocvikář trvá na tom, že úterý, středu a čtvrtek (kdy na pracovní cestě strávil 24 hodin) mu náleží stravné ve výši 90 Kč. Ředitel s tím nesouhlasí, protože v těchto dnech mu bylo poskytnuto bezplatné jídlo – snídaně, oběd a večeře.

Kdo v tomto sporu argumentuje v souladu se zákoníkem práce?

V dané modelové situaci je podstatné, že v úterý, středu a čtvrtek trvala pracovní cesta zaměstnance **déle než 18 hodin**.

Dále je nutné vyjít § 176 odst. 3 zákoníku práce, podle kterého platí: *Bylo-li zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto bezplatné jídlo, přísluší zaměstnanci stravné snížené za každé bezplatné jídlo o hodnotu*

- a) 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) **25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.**

Podle § 3 písm. c) vyhlášky č. 398/2023 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024 za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné 333 Kč až 398 Kč, **trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin**.

Podle interního předpisu Základní školy Újezd, příspěvková organizace při pracovní cestě delší než 18 hodin přísluší zaměstnanci stravné 360 Kč.

Zaměstnanci byla poskytnuta tři bezplatná jídla a za každé bezplatně poskytnuté jídlo bylo stravné sníženo o hodnotu 25 %. Celkem bylo stravné sníženo o hodnotu 25 % + 25 % + 25 %, tj. o hodnotu 75 % stravného.

Stravné bylo sníženo o hodnotu 270 Kč. Zaměstnanci přísluší za každý kalendářní den, ve kterém trvala pracovní cesta déle než 18 hodin, zbývající část stravného, tj. 90 Kč (360–270 = 90).

Závěr: V souladu se zákoníkem práce argumentuje tělocvikář. Za úterý, středu a čtvrtek mu přísluší stravné ve výši 90 Kč, tj. celkem 270 Kč (3 x 90 = 270).